

ទស្សនាវដ្តី វិទ្យាសាស្ត្រកសិកម្ម និង អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

Journal of Agricultural Sciences and Rural Development

Journal of Agricultural Sciences and Rural Development
(JASRD) in Cambodia
Volume III Number I

ការបោះពុម្ពផ្សាយរបស់សាកលវិទ្យាល័យកសិកម្ម

A Publication of the Royal University of Agriculture

ចម្លើយតបនៃអាយុដើមកៅស៊ូនៅនីមួយៗប្រព័ន្ធរឹមឆ្នាំ

The Response of Different Ages of Rubber Trees on RRIMFLOW System

ម៉ែន - ស៊ីជាត៍^(១,២) ទូច វិសាលសុខ^(៣) ក៏ន ប៊ុនស៊ុយ^(៤) ឡៅ នី^(៥) Sivakumaran, S. ^(៤)

- ១) សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម
- ២) ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- ៣) សាកលវិទ្យាល័យបាត់ដំបង
- ៤) អាជ្ញាធរអប្សរា
- ៥) Executive Director Greenyfield Berhad

អត្ថបទសង្ខេប

អនុសាសន៍ក្នុងការប្រមូលផលកៅស៊ូដែលប្រកបដោយនិរន្តរភាព ចាំបាច់ត្រូវទាមទារនូវលក្ខខណ្ឌជាច្រើនដូចជា អាយុដើម ឆ្នាំដៀវ ទំហំសំបក ផ្តល់លំហូរទឹកដី ប្រភេទមុខដៀវ ប្រវែងមុខដៀវ ចំនួនមុខដៀវ ចំណោកមុខដៀវ កម្ពស់មុខដៀវ ទិសដៀវ។ល។ ដោយអនុលោមតាមបណ្តាល លក្ខខណ្ឌនៃអនុសាសន៍ មានលក្ខខណ្ឌមួយដែលត្រូវលើកយកមកសិក្សា គឺអាយុដើមដែលយើងនឹងពិសោធន៍ គឺធ្វើការប្រមូលផលដោយបំពាក់ប្រព័ន្ធរឹមឆ្នាំដែលរហូតមកដល់ពេលនេះនៅមិនទាន់បានយកមកសិក្សានៅឡើយ។ គោលបំណងសំខាន់ក្នុងការសិក្សា រួមមានពីរគឺ ១)- ប្រៀបធៀបទិន្នផលផ្លែដំបូលរបស់កូនកៅស៊ូមានអាយុខុសគ្នា ២)- ប្រៀបធៀបទិន្នផលពលកម្មរបស់កូនកៅស៊ូមានអាយុខុសគ្នា។ កូនដែលសម្រាំងយកមកសិក្សា គឺ PR 107 ដែលមានអាយុខុសគ្នា ហើយបានដាំដុះលើលក្ខខណ្ឌដីប្រភេទឡាតូសូល (Latosol) ដូចគ្នា ស្ថិតនៅទីតាំងឡូត៍លេខ៥៦C, ៥៧D និង ៦៦A ក្នុងភូមិ៥៤ ចម្ការកៅស៊ូពាមដាង ខេត្តកំពង់ចាម។ បច្ច័យ (T1) ដាំឆ្នាំ ១៩៧៥ បច្ច័យ (T2) ដាំឆ្នាំ ១៩៨៨ និងបច្ច័យ (T3) ដាំឆ្នាំ ១៩៩៦ ប្លង់ពិសោធន៍ចាប់ឆ្នោតពេញលេញអនុវត្តតាម CRD មានចំនួនបីសា ក្នុងមួយសាមានបីបច្ច័យ គឺ T1 T2 និងT3 បំពាក់អាប់ភ្លឺកាទាំ នៅ HO-2 អនុវត្តឆ្នាំដៀវ HO-3 តាមប្រព័ន្ធដៀវ S/4U d3 7d/7 11m (Mar-Jan)/12.ETG 99.6% - 30 - 10/y(2w) ក្នុងមួយបច្ច័យក្នុងមួយសា ទំហំពិសោធន៍មានចំនួន ៣០០ ដើម។ ទិន្នន័យទាំងអស់ ត្រូវបានវិភាគដោយប្រើកម្មវិធី Microsoft Excel 2003 និង SPSS version 12 ចំពោះការវិភាគស្ថិតិត្រូវបានប្រើដោយកម្មវិធី one way ANOVA។ តាមលទ្ធផល និងការពិភាក្សាបានបង្ហាញ៖ ចំពោះអត្រា ដេ.អ៊ែ.សេ. T1 = ២១,៥៧% ; T2 = ២៦,០៩% និងT3 = ២២,៩% តាមការវិភាគស្ថិតិត្រូវបាន មានអត្រាខ្ពស់ជាងគេទាំងអស់ ហើយដែលទាបជាងគេនោះគឺ T1 ដែលបង្ហាញថាបច្ច័យទាំងបីមានភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យ ដោយសារតែតម្លៃអត្តន័យនៃពិសោធន៍របស់បច្ច័យទាំងបីបង្ហាញ p តូចជាង ០.០៥ (α-level), តាម DMRT បច្ច័យទាំងបីខុសគ្នាជាស្ថិតិត្រូវបាន ព្រោះ T1 បង្ហាញក្នុងក្រុម "a" ; T3 បង្ហាញក្នុងក្រុម "c" និងT2 បង្ហាញក្នុងក្រុម "b"។ បរិមាណទិន្នផលទឹកដីគិតជាគីឡូក្រាម (kg/tt/6m) លទ្ធផលពិសោធន៍រយៈពេល ៦ខែ បានបង្ហាញ T1 = ៦៩៤,២៥; T2 = ១១៧៦,៨៧ និងT3 = ៨៣៦,៧៨ ការវិភាគស្ថិតិត្រូវបានបង្ហាញ បច្ច័យទាំងបីមានភាពខុសគ្នាជាស្ថិតិត្រូវបាន ដោយសារតែតម្លៃស្ថិតិនៃពិសោធន៍របស់បច្ច័យទាំងអស់បង្ហាញ p តូចជាង ០,០៥ (α-level), តាម DMRT វិញ បច្ច័យទាំងបីខុសគ្នាជាស្ថិតិត្រូវបាន ព្រោះ T1 បង្ហាញនៅក្រុម "a" , T3 បង្ហាញនៅក្រុម "c" និង T2 បង្ហាញនៅក្រុម "b" ផ្សេងៗពីគ្នា។ បរិមាណទិន្នផលជីវកកក្នុងមួយរានពិសោធន៍រយៈពេល ៦ខែ របស់បច្ច័យគិតជាគីឡូក្រាម(kg/tt/6m) បង្ហាញ T1 = ៥៣៨,៧២ ; T2 = ២១៦,១៨ និង T3 = ២៨៣,៨២ បច្ច័យទាំងបីមានភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យ ដោយសារតែតម្លៃនៃការពិសោធន៍បង្ហាញ p តូចជាង ០,០៥ (α-level), តាម DMRT បរិមាណនៃបច្ច័យទាំងបីមានភាពខុសគ្នាជាស្ថិតិត្រូវបាន ព្រោះបណ្តាបច្ច័យបានបង្ហាញនៅក្រុមផ្សេងៗពីគ្នាគឺ T1 ស្ថិតក្នុងក្រុម "a" , T2 ស្ថិតក្នុងក្រុម "b" ហើយ T3 ស្ថិតក្នុងក្រុម "c"។ បរិមាណទិន្នផលជីវស្លកសរុបក្នុងមួយរានពិសោធន៍រយៈពេល ៦ខែ (Coagu.kg/tt/6m) បង្ហាញ T1 = ១២៣៣ ; T2 = ១៣៩៣ និង T3 = ១១២០,៣៣ បច្ច័យទាំងបីមានភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យ ដោយសារតែតម្លៃស្ថិតិនៃពិសោធន៍របស់បណ្តាបច្ច័យបង្ហាញ p តូចជាង ០,០៥ (α-level), តាម DMRT បច្ច័យ T2 ខុសគ្នាជាស្ថិតិត្រូវបាននឹង T1 និងT3 ពីព្រោះ T2 បង្ហាញក្នុងក្រុម "b" រីឯ T1 និងT3 បង្ហាញក្នុងក្រុម "a" ជាមួយគ្នា។ បរិមាណទិន្នផលជីវស្លកក្នុងមួយដើមដៀវក្នុងមួយឆ្នាំ (g/tt) លទ្ធផលបង្ហាញ T1 = ៧០,៨៦ ; T2 = ៨០,០៦ និង T3 = ៦៤,៤០ បច្ច័យទាំងបីបង្ហាញភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យស្ថិតិត្រូវបាន ដោយសារតែតម្លៃស្ថិតិនៃការពិសោធន៍របស់បណ្តាបច្ច័យបង្ហាញ p តូចជាង ០,០៥ (α-level), តាម DMRT បច្ច័យ T2 បង្ហាញក្នុងក្រុម "b" ដែលខុសគ្នាជាអត្តន័យស្ថិតិត្រូវបាននឹង T3 និងT1 ដែលបង្ហាញក្នុងក្រុម "a"។ បរិមាណទិន្នផលជីវស្លក ក្នុងមួយរាន

ពិសោធន៍ រយៈពេលមួយឆ្នាំ (kg/tt/y) លទ្ធផលពិសោធន៍បង្ហាញ T1 = 9៨២៣,៣៣ ; T2 = ២០៦០,៣៣ និង T3 = ១៦៥៧,៣៣ បច្ច័យទាំងបីបង្ហាញភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យ ដោយសារតែតម្លៃស្ថិតិនៃពិសោធន៍ p បង្ហាញតូចជាង 0,0៥ (α-level), តាម DMRT បច្ច័យ T2 មានបរិមាណខ្ពស់ជាងគេ ហើយស្ថិតនៅក្រុម "b" ដែលខុសគ្នាជាអត្តន័យស្ថិតិទៅនឹង T1 និង T3 មានបរិមាណទាបជាង ហើយនៅក្នុងបច្ច័យក្រុម "a"។ បរិមាណទិន្នផលជីវស្លូតក្នុងមួយរានប្រមូលផលរយៈពេលមួយឆ្នាំ (kg/t/y) ទំហំពិសោធន៍មានចំនួន ៤០០ ដើម លទ្ធផលបង្ហាញ T1 = ២៤៣១,៣៣; T2 = ២៧៤៦,៦៧ និង T3 = ២២០៩,៦៧ ការវិភាគស្ថិតិ បង្ហាញលទ្ធផល បច្ច័យទាំងបីខុសគ្នាជាអត្តន័យ ដោយសារតែតម្លៃស្ថិតិនៃពិសោធន៍ p តូចជាង 0,0៥ (α-level) តាម DMRT បច្ច័យ T2 បង្ហាញបរិមាណខ្ពស់ជាងគេ ដែលស្ថិតក្នុងបច្ច័យក្រុម "b" ហើយខុសគ្នាជាអត្តន័យស្ថិតិជាមួយ T1 និង T3 ដែលបច្ច័យទាំងពីរមានបរិមាណទាបជាង ហើយស្ថិតក្នុងបច្ច័យក្រុម "a"។ បរិមាណទិន្នផលជីវស្លូតក្នុងមួយហិកតា រយៈពេលមួយឆ្នាំ (kg/ha/y) លទ្ធផលពិសោធន៍បង្ហាញ T1 = ២៥៨៣; T2 = ២៩១៨,៦៧ និង T3 = ២៣៤៧,៦៧ តាមការវិភាគស្ថិតិបង្ហាញលទ្ធផល បច្ច័យទាំងបីមានភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យ ពីព្រោះតម្លៃអត្តន័យនៃពិសោធន៍របស់បណ្តាបច្ច័យបង្ហាញ p តូចជាង 0,0៥ (α-level) តាម DMRT បច្ច័យ T2 បង្ហាញតម្លៃខ្ពស់ជាងគេ ដែលស្ថិតក្នុងក្រុម "b" ប៉ុន្តែខុសគ្នាជាអត្តន័យស្ថិតិជាមួយនឹង T1 និង T3 ពីព្រោះបច្ច័យទាំងពីរនេះ មានបរិមាណទាបជាង ហើយដែលស្ថិតនៅក្រុម "a" ផ្សេងៗ អត្រាជំងឺស្លូតមុខចៀរ (TPD) លទ្ធផលពិសោធន៍បង្ហាញ T1 = 0,៣៣ ; T2 = 0,១៧ និង T3 = 0 វិភាគតាមស្ថិតិ បច្ច័យទាំងបីមិនមានភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យស្ថិតិ ពីព្រោះតម្លៃអត្តន័យនៃពិសោធន៍ p បង្ហាញធំជាង 0,0៥ (α-level)។ តាមការពិសោធន៍អំពីការប្រមូលផលជីវស្លូត ដែលបានអនុវត្តតាមប្រព័ន្ធរីមផ្លូទៅនឹងអាយុដើម សម្រាប់កូន PR 107 នៅចម្ការកៅស៊ូពាមជាំង ស្រុកអូរាំងឌី ក្នុងខេត្តកំពង់ចាម រយៈពេលមួយឆ្នាំ ក្នុងនោះក៏បានប្រៀបធៀបជាមួយលទ្ធផលពិសោធន៍នៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី Estate 2 (Kedah) និង Estate 4 (PERAK) ទៅនឹងអាយុកូនកៅស៊ូ PR 107 ដែលផ្សាយចេញតាមរយៈ MRB ទិន្នន័យលទ្ធផលបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថាដើមកៅស៊ូ PR 107 ដែលបើកមុខចៀរប្រមូលយកផលចាប់ពី ១៦ឆ្នាំ ឡើងទៅពិតជាឆ្លើយតបបានយ៉ាងល្អប្រសើរ រីឯដើមកៅស៊ូនៅក្មេងនិងដើមចាស់ចម្លើយតបស្ថិតក្នុងកម្រិតមធ្យម។ ដូច្នេះការបំពាក់ប្រព័ន្ធរីមផ្លូ ត្រូវផ្តោតសំខាន់ទៅនឹងលក្ខខណ្ឌនៃអាយុដើមដោយចាំបាច់ ហើយក៏ត្រូវគោរពឲ្យបានហ្មត់ចត់អំពីការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធថ្មីនេះ ដោយការតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនង និងទទួលយកការណែនាំប្រើប្រាស់ពីអ្នកបច្ចេកទេសឬពីវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវណាមួយដែលបានស្រាវជ្រាវ និងមានទិន្នន័យជាក់លាក់អំពីប្រព័ន្ធរីមផ្លូ។

ពាក្យគន្លឹះ: អាយុដើម; ផ្ទាំងចៀរ; ប្រភេទមុខចៀរ; ជម្រៅមុខចៀរ; កម្ពស់មុខចៀរ; ទិសចៀរ

ABSTRACT

Sustainable rubber harvesting depends on the following factors: age of the tree, tapping panel, latex drainage area, type of tapping, length of cut, number of cut, slop of cut, height of cut, tapping direction etc. According to the above factors, the age of rubber tree was the one selected study involved to RF short cut system due to it isn't studied yet in the present time. The main objectives of this study were (1) to compare the land productivities of rubber trees in different age and (2) to compare the labor productivity of rubber trees in different age. Selected clone for studying is PR 107 that was planted in various years and in Latosol soil condition in block 56C, 57D and 67A of village 54, Peam Cheang rubber plantation, Kampong Cham province. Experimental design was CRD that had 3 treatments with 3 replications of each was planted in 1975, T2 in 1988 and T3 in 1996. The applicator was fixed on the panel HO-2 and the panel HO-3 was tapped. The tapping system was S/4U d3 7d/7 11m (Mar-Jan)/12.ETG 99.6% - 30 - 10/y (2w). The experimental scale has 300 trees/tree./repl., and the data was analyzed by Microsoft Excel 2003 and SPSS version 12, whereas the statistic by one way ANOVA. The result and discussion revealed that DRC value were T1 = 21.57%, T2 = 26.09% and T3 = 22.9%. By statistic analysis, T2 was the highest and T1 was the lowest. There were significant differences for all three treatments because the experimental value $p < 0.05$ (α-level). Based on DMRT, there were significant differences for all three treatments because T1 was in group "a"; T2 was in group "b" and T3 was in group "c". The latex yield per tested task per 6 months (kg/tt/6m) were T1 = 694.25, T2 = 1176.87 and T3 = 836.78. There were significant differences for all three treatments because the experimental value $p < 0.05$ (α-level). According to DMRT, there were significant differences for all three treatments because T1 was in group "a", T2 was in group "b" and T3 was in group "c". The coagulum yield

per tested task per 6 months (kg/tt/6m) were T1 = 538.72, T2 = 216,18 and T3 = 283.82. There were significant differences for all three treatments because the experimental value $p < 0.05$ (α -level). Based on DMRT, there were significant differences for all three treatments because T1 was in group "a"; T2 was in group "b" and T3 was in group "c". The total rubber yield per tested task per 6 months (Coagu.kg/tt/6m) were T1 = 1233, T2 = 1393 and T3 = 1120.33. There were significant differences for all three treatments because the experimental value $p < 0.05$ (α -level). According to DMRT there were significant differences between T2 to T1 and T3 because T2 was in group "b", whereas T1 and T3 were in group "a". The rubber yield per tree per tapping (g/t) were T1 = 70.86, T2 = 80.06 and T3 = 64.40. There were significant differences for all three treatments because the experimental value $p < 0.05$ (α -level). Based on DMRT, there were significant differences between T2 to T1 and T3 because T2 was in group "b", as for T1 and T3 were in group "a". The rubber yield per tested task per year (kg/tt/y) were T1 = 1823.33, T2 = 2060.33 and T3 = 1657.33. There were significant differences for all three treatments because the experimental value $p < 0.05$ (α -level). By DMRT, there were significant differences between T2 to T1 and T3 because T2 was in group "b" and was the highest, as for T1 and T3 were in group "a" and were significantly lower than T2. The rubber yield per harvesting task (400 trees) per year (kg/t/y) were T1 = 2431.33, T2 = 2746.67 and T3 = 2209.67. There were significant differences for all three treatments because the experimental value $p < 0.05$ (α -level). According to DMRT, there were significant differences between T2 to T1 and T3, T2 was in group "b" and was the highest, in opposite T1 and T3 were in group "a" and were significantly lower than T2. The rubber yield per hectare per year (kg/ha/y) were T1 = 2583, T2 = 2918.67 and T3 = 2347.67. There were significant differences for all three treatments because the experimental value $p < 0.05$ (α -level). By DMRT, there were significant differences between T2 to T1 and T3 because T2 was in group "b" and was the highest, whereas T1 and T3 were in group "a" and were significantly lower than T2. The result of tapping panel dryness were T1 = 0.33, T2 = 0.17 and T3 = 0. There was no significant difference for all three treatments because the experimental value $p > 0.05$ (α -level). The experiment of rubber harvesting for a year which was applied by RRIMFLOW to different ages of clone PR 107 in Peam Cheang experimental farm, Oreang ov district, Kampong Cham province. The comparison of Malaysia experiments in Estate 2 (Kedah) and Estate 4 (PERAK) to the age of clone PR 107 which was propagated by MRB revealed that rubber tree PR 107 was tapped since 16 year up had good response, in contrast young and old rubber tree responded in moderate. Therefore, the implementation of RRIMFLOW must consider the age of rubber tree, and it is needed to follow the instruction of RRIMFLOW system and get recommendation from technician or research institutes that has successful researched and had correct data of RRIMFLOW system.

Keywords: Age of tree; Panel of tapping; Type of tapping; Deep of tapping; Height of tapping; Tapping direction

១ សេចក្តីផ្តើម

កៅស៊ូ *Hevea brasiliensis* ជាប្រភេទដំណាំឧស្សាហកម្មដែលគេប្រមូលផលរយៈពេលវែង ដូច្នេះគេមិនគួរគប្បីទាញយកផលរបស់វាដោយបង្ខំដែលខុសពីការណែនាំបច្ចេកទេសតែក្នុងរយៈពេលខ្លី គឺពី ៤ ទៅ ៥ ឆ្នាំ ឬ ១០ ឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះទេ ។ ការប្រមូលផលកៅស៊ូ គឺនឹងត្រូវគិតសម្រាប់ការអនុវត្តន៍ ក្នុងកាលដំណាក់កាលមួយយ៉ាងហោចណាស់ ក៏មានអាយុ ២៥ ឆ្នាំ និងអាចរហូតដល់ទៅមានអាយុ ៣០ ឆ្នាំ ជាអតិបរមា។ ដើម្បីអនាគតកសិកម្មស្រូវនៃចម្ការកៅស៊ូនីមួយៗ និងដើម្បីទទួលបាននូវបរិមាណផលិតផលដ៏គាប់ចិត្តនោះ ដំណើរការច្រៀងកៅស៊ូត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តន៍ ដោយត្រូវស្ថិតក្រោមការកំណត់នៃលក្ខខណ្ឌ

បច្ចេកទេសជាច្រើនដូចជា អាយុដើម (Age) ផ្ទាំងច្រៀង (Tapping Panel) ទំហំសំបកផ្តល់ លំហូរទឹកជ័រ (Volume of air drainage) ប្រភេទរបស់មុខច្រៀង (Tapping Type) ជម្រៅមុខច្រៀង (Tapping Deep) ប្រវែងមុខច្រៀង (Length of cut) ចំនួនមុខច្រៀង (Number of cut) ចំណោតមុខច្រៀង (Tapping slope) កម្ពស់មុខច្រៀង (Height of Tapping panel) ទិសច្រៀង (Tapping Direction)។ល។

ក្នុងបណ្តាលកូនណ្ហាទាំងអស់នោះ អាយុដើមកៅស៊ូក៏ជាលក្ខខណ្ឌ ដ៏សំខាន់មួយដែរដែលគប្បីចាប់អារម្មណ៍នេះក៏ដោយសារតែវាប្រមូលផលកៅស៊ូ ត្រូវបានគេបែងចែកជាបីដំណាក់កាលនៃអាយុប្រមូលផលរបស់ដើមកៅស៊ូ។

ដំណាក់កាលទី១ គេហៅថាដើមកៅស៊ូក្មេង (young rubber tree) គេបានកំណត់ដំណាក់កាលនេះ រយៈពេល ៥ ឆ្នាំ បន្ទាប់ពី ផ្ដើមបើកមុខចៀរដំបូង។ ដោយសារតែដំណាក់កាលទី ១ ដើមកៅស៊ូកំពុងតែមានលទ្ធភាព ក្នុងដំណើរការលូតលាស់របស់ វានោះការអនុវត្តប្រមូលផល គឺត្រូវតែឈរលើមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់ មួយដោយផ្ដោតយ៉ាងសំខាន់ លើការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់បំផុត ទៅដល់លំនឹងនៃការលូតលាស់ និងការទាញយកបរិមាណផលិត ផលរបស់វា។ ការប្រមូលផលច្រើនហួសហេតុពេក គឺជាប្រការមួយ ដែលចាំបាច់ត្រូវតែជៀសវាង។ ការប្រមូលផលគួរណាស់គប្បី ប្រកាន់យកប្រព័ន្ធចៀរ ដែលមានលក្ខណៈជាប្រពលភាពទាប (Low intensity) ហើយត្រូវតែប្រុងប្រយ័ត្ន ទៅនឹងវិញ្ញាចកម្ម (Stimulation) គឺអនុវត្តន៍ចង្វាក់ចៀរឆ្នើមដែលប្រើប្រាស់ថ្នាំវិញ្ញាចក្នុងបរិមាណកំហាប់ទាបបំផុត ។

ដំណាក់កាលទី២ គេហៅថាដើមកៅស៊ូពេញវ័យ ឬ មធ្យម (Adult rubber tree) គេកំណត់ដំណាក់កាលនេះបន្ទាប់ពី ដើមកៅស៊ូផ្ដើមបើកមុខចៀរបាន ៦ ឆ្នាំ រហូតដល់ដើមកៅស៊ូចៀរ ជំរបានរយៈពេល ២០ ឆ្នាំ។ ក្នុងដំណាក់កាលនេះដើមកៅស៊ូនឹង ផ្តល់ផលខ្ពស់ ការប្រមូលផល គឺមិនខានដល់ការលូតលាស់របស់ ដើមកៅស៊ូទេ ក៏ប៉ុន្តែនៅតែស្ថិតក្រោមលក្ខខណ្ឌ នៃការត្រួតពិនិត្យ យ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ នៃបទដ្ឋានបច្ចេកទេសប្រមូលផលដែលបានកំណត់ គឺដើម្បីសុខភាព ដើម បរិមាណទឹកជ័រ និងគុណភាពទឹកជ័រ។ ក្នុង ដំណាក់កាលទី ២ ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពឆ្នើម និងផលិតភាពអ្នក ចៀរជ័រ ការប្រមូលផលទឹកជ័រ គប្បីផ្ដោតសំខាន់ចំពោះការចៀរជ័រ ដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអាំងតង់ស៊ីតេទាប(LITS:Low Intensity Tapping System) ជាមួយវិញ្ញាចកម្មដោយ ឧស្ម័នអមីឡែន។

ដំណាក់កាលទី៣ ជាដំណាក់កាលចុងក្រោយបង្អស់នៃ ការប្រមូលផល គេហៅថាដើមកៅស៊ូចាស់ (Old rubber tree) ដោយគិតរាប់ចាប់ពីរយៈពេលចៀរជ័របាន ២០ ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីផ្ដើម បើកមុខចៀរដំបូង អនាគតនៃការលូតលាស់ដើមកៅស៊ូ គឺមិន សំខាន់ និងមិនគួរចាប់អារម្មណ៍ពេកទេគោលបំណងដែលជា មូលដ្ឋានក្នុងដំណាក់កាលនេះ គឺផ្ដោតចំពោះតែការទាញយក ផលឲ្យបានជាអតិបរមាប៉ុណ្ណោះ ការអនុវត្តន៍ចៀរមិនចាំបាច់គិតពី ប្រព័ន្ធមុខចៀរទេ ត្រូវបង្កើនចង្វាក់វិញ្ញាចកម្មក្នុងរយៈពេល ២ ទៅ ៣ ឆ្នាំចុងក្រោយ និងរកវិធីចៀរយ៉ាងណាឲ្យទឹកជ័រហូរខ្សោះពីដើម កៅស៊ូរយៈពេល ១ឆ្នាំ ឬ ៦ ខែ មុនកាប់ដើម ដែលគេហៅថាវិធីចៀរ សម្លាប់ដើម (Slaughter tapping)។

តាមលទ្ធផលពិសោធន៍ ដែលបានបង្ហាញ ដោយ បណ្ឌិត S.Sivakumaran លើទំព័រព្រឹត្តិបត្រចុះក្នុងទស្សនាវដ្តី វិទ្យាសាស្ត្រ MRB “Assessment of Exploitation Systems GEARED for maximization of yield productivity in Rubber” ឃើញថាការពិសោធន៍នៅតំបន់កីរ៉ាក់ ក្នុងកសិដ្ឋានទី៤ (Estate4,PERAK) កូន PR 107 ដាំ ឆ្នាំ ១៩៦៧ ផ្ទាំងចៀរ HO-1, HO-2 តាមប្រព័ន្ធ រឹមផ្លូវ អនុវត្តន៍ប្រព័ន្ធចៀរ $\frac{1}{8} S^1 d/3$ ចៀរចំនួន ១០០ ពន្លាក ទិន្នផល រយៈពេលមួយឆ្នាំក្នុងមួយហិកតា ទទួលបាន ២២២៣ គ.ក្រ. ស្មើនឹង១១២%, អត្រា DRC ២២,៨% ធៀបជាមួយកសិណា ចំពោះការអនុវត្តន៍ផ្ទាំងចៀរដូច គ្នាតាមប្រព័ន្ធចៀរ $\frac{1}{4} S^1 \frac{1}{2} d/3 + ET (5\%)$ ចៀរចំនួន ១០០ ពន្លាក ទិន្នផលក្នុងមួយហិកតា រយៈពេលមួយឆ្នាំ ទទួលបាន ១៩៩៣ គ.ក្រ រយៈពេលពិសោធន៍ ១២ ខែ។ ការពិសោធន៍មួយ កន្លែងទៀតនៅគីដាសកសិដ្ឋានទី២, កូន PR 107 ដាំ ឆ្នាំ១៩៧២, ផ្ទាំងចៀរ HO-1, HO-2 អនុវត្តន៍តាមរឹមផ្លូវប្រព័ន្ធចៀរ $\frac{1}{4} S^1 \frac{1}{2} d/4$, ចៀរចំនួន ៧៥ ពន្លាក ទិន្នផលក្នុងមួយហិកតារយៈពេលមួយឆ្នាំ ២៧៤៨ គ.ក្រ. ស្មើនឹង ១៩៥% អត្រា ដេ.អិ.សេ. មធ្យម ៣០,១% ប្រៀបធៀបជាមួយកសិណា វិធានអនុវត្តន៍ផ្ទាំងចៀរដូច គ្នាតាមប្រព័ន្ធ $V^1 \frac{1}{4} S^1 \frac{1}{4} d + ET (3.3\%)$ ចៀរចំនួន ៧៧ ពន្លាក គឺ ទិន្នផលក្នុងមួយហិកតារយៈពេលមួយឆ្នាំគឺ ១៤០៩ គ.ក្រ. រយៈ ពេលពិសោធន៍ ១២ ខែ។

តាមទិន្នន័យទិន្នផលនៃការប្រមូលផលលើកូន PR 107 ដែលបានពិសោធន៍ខាងលើ គួរលេខទិន្នផលមធ្យមក្នុងមួយឆ្នាំពិត ជាមានគម្លាតខុសគ្នាអនុលោម តាមប្រព័ន្ធចៀរ និងអាយុដើមកៅ ស៊ូ។ ដើម្បីទទួលបានចម្លើយតបពិត នោះយើងបានពិសោធន៍ធ្វើ ការប្រមូលផលសាកល្បងដោយវិញ្ញាចកម្ម តាមប្រព័ន្ធរឹមផ្លូវលើ កូនកៅស៊ូប្រភេទ PR 107 ដែលមានអាយុខុសគ្នានៅកម្ពុជា គឺ ដើម្បីសិក្សាអំពីបម្រែបម្រួលទិន្នផល តើវានឹងបង្ហាញទិន្នន័យវិទ្យា សាស្ត្រយ៉ាងដូចម្តេចដែរ? RRIMFLOW គឺជាប្រព័ន្ធមួយថ្មីដែល ទើបបានសាកល្បងនៅប្រទេសកម្ពុជា អនុវត្តន៍ទៅលើចម្ការកៅស៊ូ កសិឧស្សាហកម្មពីរ គឺជុប និងពាមជាំង។ ចំពោះឥទ្ធិពល RRIMFLOW លើអាយុដើមកម្រាលពេលនេះឃើញថា វានៅមិន ទាន់បានទទួលការសិក្សានៅឡើយ ដូច្នេះចម្លើយឃើញថាដើមកៅស៊ូ ទៅនឹងប្រព័ន្ធរឹមផ្លូវ គឺពិតជាការសិក្សាមួយដែលចាំបាច់ក្នុងចំណោម ការសិក្សាស្តីពីការប្រមូលផលកៅស៊ូធម្មជាតិនៅកម្ពុជា។ យើង នឹងរង់ចាំមើលការអំពីឧទករបស់យើងអំពីគោលបំណងនៃការសិក្សា ស្រាវជ្រាវថា តើផលិតភាពឆ្នើមនិងផលិតភាពអ្នកចៀរជ័រ វានឹង

បង្ហាញលទ្ធផលយ៉ាងដូចម្តេចចំពោះកូនកៅស៊ូ PR 107 មាន អាយុខុសគ្នាដែលប្រើប្រាស់ទៅនឹងប្រព័ន្ធ រឹមផ្លូវនៅកម្ពុជា។

គោលបំណងនៃការសិក្សាមានដូចខាងក្រោម ៖

- ប្រៀបធៀបផលិតភាពផ្ទៃដីរបស់ដើមកៅស៊ូដែលមាន អាយុខុសគ្នា
- ប្រៀបធៀបផលិតភាពអ្នកចៀរជ័ររបស់ដើមកៅស៊ូដែល មានអាយុខុសគ្នា។

២ សម្ភារៈ និងវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីសម្រេចបានតាមបំណង នៃវិទ្យាសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការសិក្សារបស់យើង នឹងបង្ហាញចេញនូវលទ្ធផលពិសោធន៍ ជាមួយនីតិវិធីពិសោធន៍ដោយអនុលោមតាមចំណងជើង របស់ អគ្គបទ ចម្លើយតបនៃអាយុដើមកៅស៊ូទៅនឹងប្រព័ន្ធរឹមផ្លូវ (The response of different ages of rubber trees on RRIMFLOW system) ជាមួយនឹងមធ្យោបាយដូចខាងក្រោម:

២.១ ទីកន្លែង និងសម្ភារ

ទីកន្លែងពិសោធន៍ស្ថិតនៅឡូត៍លេខ ៥៦C, ៥៧ D និង ឡូត៍លេខ៦៧ A ស្ថិតនៅភូមិលេខ ៥៤ ចម្ការកៅស៊ូពាមជាំង។ ប្រើ ប្រាស់កម្មករចៀរចំនួនបីនាក់ ក្នុងម្នាក់ចៀរចំនួន៣០០ដើមនិងអ្នក ប្រមូលទិន្នន័យម្នាក់ ។ ផែនទីបង្ហាញទីតាំងពិសោធន៍ (រូបភាព១)

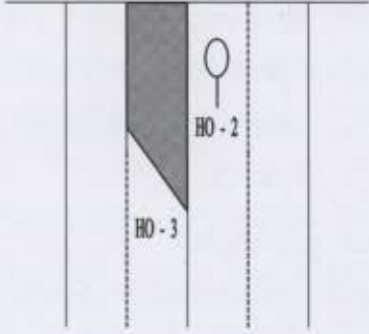

រូបភាព១ ផែនទី UTM បង្ហាញទីតាំងសិក្សា ប្រភព : ចម្ការកៅស៊ូពាមជាំង ឆ្នាំ ២០០៨

២.២ កត្តាពិសោធន៍

- កូន : PR 107
- ប្រព័ន្ធចៀរ: S/4U d3 7d/7 11m (Mar-Jan) / 12 . ETG 99.6% - 30 - 10/y(2w)
- ផ្ទាំងចៀរ : HO-3 (រូបភាព២)
- អាយុកូន : ឆ្នាំ១៩៧៥, ១៩៨៨ និង១៩៩៦
- ប្លង់ពិសោធន៍: ប្លង់ពិសោធន៍ចាប់ផ្តើមពេញលេញ

- ចំនួនសារ (Replications) : 3
- ចំនួនបច្ច័យ (Treatments) : 3(T1, T2, T3)
- T1 កូនឆ្នាំ១៩៧៥ : 3 Tapping tasks
- T2 កូនឆ្នាំ១៩៨៨ : 3 Tapping tasks
- T3 កូនឆ្នាំ១៩៩៦ : 3 Tapping tasks
- ទំហំពិសោធន៍ : 300 trees/treatment/replication

រូបភាព២ ការអនុវត្តផ្ទាំងចៀរ

	56			57			
	1	2	3	1	2	3	
				1	2	3	
				67			

រូបភាព៣ ប្លង់ទីតាំងពិសោធន៍

២.៣ ការប្រមូលទិន្នន័យ

ទិន្នន័យដែលប្រមូលរួមមាន:

- ១- ផេ.វីអិ.សេ (%DRC) ។
- ២- ទិន្នផលទឹកជ័រគិតជាគីឡូក្រាមក្នុង ១ រាន ពិសោធន៍ រយៈពេល ៦ ខែ។
- ៣- ទិន្នផលជ័រកកគិតជាគីឡូក្រាមក្នុង ១ រាន ពិសោធន៍ រយៈពេល ៦ ខែ។
- ៤- បរិមាណទិន្នផលជ័រស្លុតសរុបក្នុងមួយរានពិសោធន៍ គិតជាគីឡូក្រាមរយៈពេល ៦ ខែ។
- ៥- ទិន្នផលជ័រស្លុតគិតជាក្រាម/១ពន្លាត/១ ដើម។
- ៦- ទិន្នផលជ័រស្លុតគិតជាគីឡូក្រាមក្នុង ១ រាន ពិសោធន៍រយៈពេល ១ ឆ្នាំ។

៧- ទិន្នផលជីវស្តុតគិតជាគីឡូក្រាមក្នុង ១ រាន ចៀររយៈពេល ១ ឆ្នាំ ។

៨- ទិន្នផលជីវស្តុតគិតជាគីឡូក្រាមក្នុង ១ ហិកតា រយៈពេល១ ឆ្នាំ ។

៩- អត្រាដើមដែលកើតជំងឺស្លូតមុខចៀរ (TPD)។
សម្គាល់ : រានចៀរប្រមូលផល = ៤០០ ដើម
ចំនួនដើមចៀរក្នុង១ហិកតា = ៤២៥ ដើម
ទិន្នផលមធ្យមប្រចាំឆ្នាំក្នុងឆមាសទី២ = ៦៧,៦២% នៃទិន្នផលប្រចាំឆ្នាំ (៣២ដំបូង, ២០០៧)។

២.៤ ការវិភាគទិន្នន័យ

ទិន្នន័យទាំងអស់ត្រូវបានវិភាគដោយប្រើកម្មវិធី Excel និង SPSS version ។ ចំពោះការវិភាគស្ថិតិត្រូវបានប្រើដោយកម្មវិធី one way ANOVA។

៣ លទ្ធផល និងពិភាក្សា

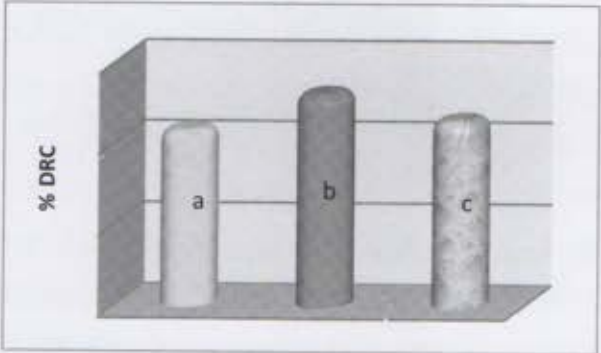
៣.១ ផលិតផល

តាមលទ្ធផលនៃការពិសោធន៍បង្ហាញ T1=២១,៥៧%, T2 = ២៦,០៩% , T3 = ២២,៩%។ តាមការវិភាគស្ថិតិត្រូវបាន មានអត្រាខ្ពស់ជាងគេ ហើយដែលទាបជាងគេនោះ គឺ T1 ដែលបង្ហាញថា បច្ច័យទាំងបីមានភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យស្ថិតិត្រូវបានជឿជាក់ ៩៥% ដោយសារតែតម្លៃអត្តន័យនៃការពិសោធន៍របស់បច្ច័យទាំងបីបង្ហាញ p តូចជាង 0.05 (α level)។ វិភាគតាម DMRT អត្រាផលិតផល របស់បច្ច័យទាំងបីខុសគ្នាជាអត្តន័យ ពីព្រោះ T2 មានអត្រាខ្ពស់ជាងគេស្ថិតក្នុងក្រុម "b" ខុសគ្នាជាអត្តន័យជាមួយបច្ច័យ T3 ស្ថិតនៅក្រុម "c" ដែលមានអត្រាទាបជាង T2 ប៉ុន្តែខ្ពស់ជាង T1 ដែលស្ថិតនៅក្នុងបច្ច័យក្រុម "a" (រូបភាពទី ៤)។

នៅក្នុងអត្ថបទវិទ្យាសាស្ត្រ "RRIMFLOW Short-cut systems: Techniques to increase tapper and land productivity" ដែលសរសេរដោយលោក Sivakumaran និងសហការី បានបង្ហាញអំពីអត្រា DRC ដែលអនុវត្តន៍តាមប្រព័ន្ធវិមជ្ជា ១/៥ ១/៣ ១/២ ហើយបានពិសោធន៍រយៈពេល ១៤ ខែ ទៅនឹងកូន PR 107 ដាំ ឆ្នាំ ១៩៦២, ១៩៦៧ និង១៩៧២ ដែលលទ្ធផលបង្ហាញអត្រាត្រឹម ២៧% គឺធ្លាក់ចុះ ៥ ពិន្ទុ ប្រសិនបើប្រៀបធៀបជាមួយកសិណ ដែលអនុវត្តន៍តាមប្រព័ន្ធធម្មតាបានបង្ហាញអត្រា៣២% (Sivakumaran and CHONG, 1994)។

តាមលទ្ធផលរបស់លោក Sivakumaran ប្រៀបធៀបជាមួយការពិសោធន៍របស់យើងនៅ ចម្ការកៅស៊ូពាមជាំងបាន

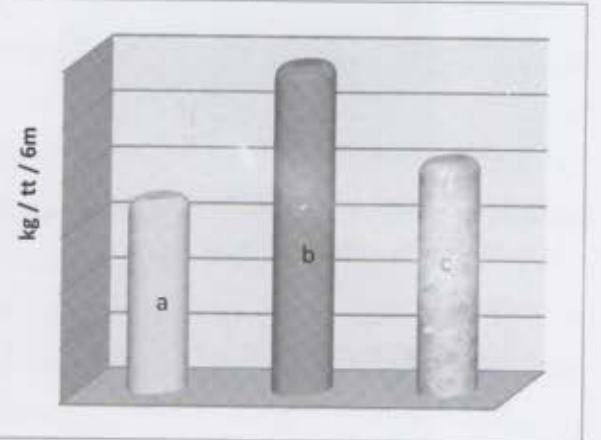
បង្ហាញឲ្យឃើញអត្រា DRC ផ្លាស់ប្តូរពី ២៤ ទៅ ២៧% គឺមានអត្រាប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹងលទ្ធផលរបស់លោក Sivakumaran ដែរ ដែលនឹងអាចទទួលយកមកអនុវត្តបាន។

រូបភាព៤ អត្រា DRC តាមអាយុដើមកៅស៊ូ

៣.២ បរិមាណទិន្នផលទឹកជីវស្តុតគិតជាគីឡូក្រាម

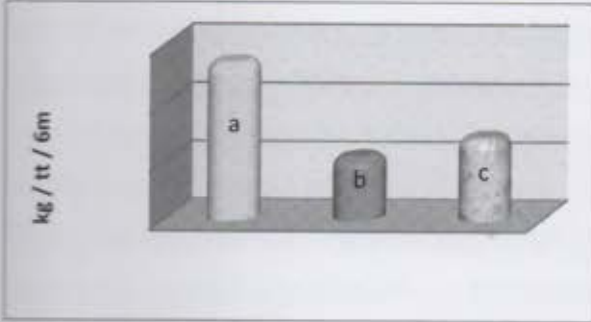
បរិមាណទិន្នផលទឹកជីវស្តុត តាមអាយុដើមក្នុងមួយរានពិសោធន៍និងក្នុងរយៈពេល ៦ ខែ លទ្ធផលបង្ហាញគិតជាគីឡូក្រាម T1 = ៦៩៤,២៥ ; T2 = ១១៧៦,៨៧ ; T3 = ៨៣៦,៧៨។ តាមការវិភាគស្ថិតិត្រូវបាន បច្ច័យទាំងបីមានភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យក្នុងកម្រិតជឿជាក់ ៩៥ ភាគរយ ពីព្រោះតម្លៃអត្តន័យនៃការពិសោធន៍របស់បច្ច័យ បង្ហាញ p តូចជាង 0.05 (α level)។ វិភាគតាម DMRT បច្ច័យទាំងបីមានភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យស្ថិតិត្រូវបាន ដែល T2 មានបរិមាណខ្ពស់ជាងគេ ស្ថិតក្នុងបច្ច័យក្រុម "b" ខុសគ្នាជាមួយបច្ច័យ T1 ដែលមានបរិមាណទាបជាងគេទាំងអស់ស្ថិតនៅបច្ច័យក្រុម "a" និងT3 ខ្ពស់ជាងបច្ច័យ T1 ប៉ុន្តែទាបជាង T2 ដែលស្ថិតក្នុងបច្ច័យក្រុម "c" (រូបភាព៥)។

រូបភាព៥ បរិមាណទិន្នផលទឹកជីវស្តុតតាមអាយុដើមកៅស៊ូ

៣.៣ ទិន្នផលជីវកកក្នុង ១ រានពិសោធន៍រយៈពេល៦ខែ បរិមាណទិន្នផលជីវកក ក្នុងមួយរានពិសោធន៍និងក្នុងរយៈពេល៦ ខែ របស់បច្ច័យទាំង ៣ គិតជាគីឡូក្រាម គឺទទួលបាន

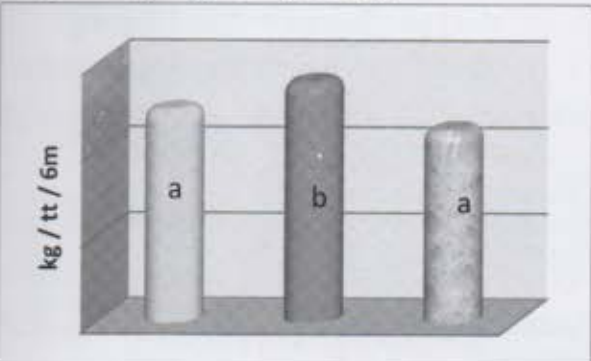
T1 = ៥៣៨,៧២; T2 = ២១៦,១៨; T3 = ២៨៣,៨២។ តាមលទ្ធផលពិសោធន៍បង្ហាញបច្ច័យទាំងបី មានភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យក្នុងកម្រិតជឿជាក់ ៩៥ ភាគរយ ដោយសារតែតម្លៃអត្តន័យនៃការពិសោធន៍របស់បច្ច័យបង្ហាញ p តូចជាង 0.05។ វិភាគតាម DMRT បច្ច័យទាំងបីខុសគ្នាជាអត្តន័យស្ថិតិដែល T1 មានបរិមាណខ្ពស់ជាងគេទាំងអស់ស្ថិតក្នុងបច្ច័យក្រុម "a" ខុសគ្នាជាមួយបច្ច័យ T2 ដែលបង្ហាញទាបជាងគេស្ថិតក្នុងបច្ច័យក្រុម "b" ហើយ T3 ស្ថិតក្នុងក្រុម "c" បង្ហាញលទ្ធផលទាបជាង T1 ស្ថិតក្នុងក្រុម "a" ប៉ុន្តែវាខ្ពស់ជាង T2 ស្ថិតក្នុងក្រុម "b" (រូបភាព៦)។

រូបភាព៦ បរិមាណទិន្នផលជ័រកតាមអាយុដើមកៅស៊ូ

៣.៤ ទិន្នផលជ័រស្លូតសរុបក្នុងមួយឆ្នាំនៃការពិសោធន៍រយៈពេល ៦ ខែ

បរិមាណទិន្នផលជ័រស្លូតសរុប តាមអាយុដើមកៅស៊ូក្នុងមួយឆ្នាំនៃការពិសោធន៍និងក្នុងរយៈពេល ៦ ខែ គិតជាតិទ្យក្រាមរបស់ T1 = ១២៣៣; T2 = ១៣៩៣; T3 = ១១២០,៣៣។ តាមលទ្ធផលបង្ហាញបច្ច័យទាំងបី មានភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យក្នុងកម្រិតជឿជាក់ ៩៥ ភាគរយ ពីព្រោះតម្លៃអត្តន័យនៃការពិសោធន៍របស់បច្ច័យបង្ហាញ p តូចជាង 0.05 (α level)។ បើវិភាគតាម DMRT វិញ បច្ច័យ T1 និង T3 មិនមានទិន្នផលខុសគ្នាជាអត្តន័យស្ថិតិឡើយ ដោយសារតែបច្ច័យទាំងពីរនេះ ស្ថិតនៅក្រុម "a" ជាមួយគ្នាប៉ុន្តែមានទិន្នផលទាបជាងបច្ច័យ T2 ពីព្រោះ T2 ស្ថិតនៅក្រុម "b" ផ្សេងពីក្រុម "a" (រូបភាព៧)។

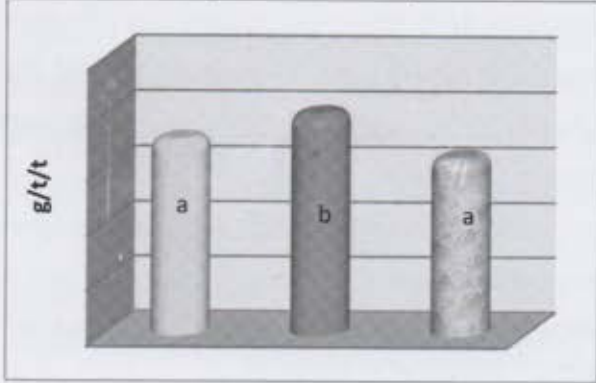

រូបភាព៧ បរិមាណទិន្នផលជ័រស្លូតសរុបតាមអាយុដើមកៅស៊ូ

៣.៥ ទិន្នផលជ័រស្លូតក្នុងមួយដើមចៀរមួយពន្លាក

ទិន្នផលជ័រស្លូត គឺគិតជាក្រាមក្នុងមួយដើម និងមួយពន្លាក (g/t) របស់បច្ច័យ T1 = ៧០,៨៦; T2 = ៨០,០៦; T3 = ៦៤,៤០។ តាមលទ្ធផលរបស់បច្ច័យទាំងបី គឺបង្ហាញភាពខុសគ្នាជាអត្តន័យស្ថិតិក្នុងកម្រិតជឿជាក់ ៩៥ ភាគរយ ដោយសារតែតម្លៃអត្តន័យនៃការពិសោធន៍នៃបច្ច័យបង្ហាញ p តូចជាង 0.05 (α -level)។ ការវិភាគ DMRT បង្ហាញ T2 មានបរិមាណខ្ពស់ជាងគេស្ថិតក្នុងបច្ច័យក្រុម "b" ហើយខុសគ្នាជាអត្តន័យជាមួយ T3 និង T1 ដែលមានបរិមាណទាបជាង ស្ថិតក្នុងក្រុម "a" ជាមួយគ្នា (រូបភាព៨)។

តាមការបង្ហាញទិន្នន័យផលិតភាពដើម ដែលចុះនៅក្នុងទស្សនាវដ្តី The Planter, កូន GT 1 ដាំឆ្នាំ ១៩៨១ អនុវត្តន៍ផ្ទាំងចៀរ HO រយៈពេលមួយឆ្នាំបង្ហាញទិន្នផលស្មើ ៨៨,៣ ក្រ, កូន GT 1 ដាំឆ្នាំ១៩៧៥ អនុវត្តន៍ផ្ទាំងចៀរ HO រយៈពេលមួយឆ្នាំបង្ហាញទិន្នផលស្មើ ៨៨,៥ ក្រ គឺប្រហាក់ប្រហែលគ្នា (Sivakumaran, 1995; Yew and Shaari, 2003)។ តាមលទ្ធផលដែលបានបង្ហាញលោក Sivakumaran ប្រៀបធៀបជាមួយលទ្ធផលពិសោធន៍របស់យើងនៅចម្ការកៅស៊ូតាមជាំងវិញ វាបង្ហាញតួលេខខ្ពស់ជាងការពិសោធន៍ របស់យើងដែលមានគម្លាតខុសគ្នាបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះដោយសារតែយើងពិសោធន៍ទៅនឹងកូន PR 107 ដែលអនុវត្តន៍ផ្ទាំងចៀរ HO-3។ រកគំហើញអំពីផលិតភាពដើមតាមរយៈការប្រៀបធៀបខាងលើ នឹងអាចទទួលយកមកអនុវត្តបាននៅតំបន់ដាំដុះកៅស៊ូក្នុងខេត្តកំពង់ចាម-កម្ពុជា។

រូបភាព៨ បរិមាណទិន្នផលគិតជាក្រាមក្នុង ១ ដើម ១ ពន្លាកតាមអាយុដើមកៅស៊ូ

៣.៦ ទិន្នផលជ័រស្លូតក្នុង១ឆ្នាំនៃការពិសោធន៍រយៈពេល ១ ឆ្នាំ

បរិមាណទិន្នផលជ័រស្លូតក្នុង ១ ឆ្នាំ ពិសោធន៍ និងក្នុង ១ ឆ្នាំគិតជាតិទ្យក្រាម បច្ច័យ T1 = ១៨២៣,៣៣; T2 = ២០៦០,៣៣; T3 = ១៦៥៧,៣៣។ លទ្ធផលបង្ហាញរបស់បច្ច័យ